

PFAS og glad på arbejde ([english](#))

Det er ikke meget mere end et par år siden, at den bredere offentlighed her til lands fik den første egentlige tilgang til problematikken omkring PFAS, dvs. den lange række af "evighedskemikalier", der siden 1950'erne er spredt ud i naturen i hele verden.

Det skete i forbindelse med det økologiske kødkvæg ved Korsør, der havde græsset på et areal, der var forurenet med PFAS. Siden kom der en lang række informationer frem, og dette miljøproblem blev omtalt som det potentielt største i aftenshowet på DR1 d.24/1 -23

*Magnus Heunicke har nok at se til, han keder sig ikke!
Han tillader dansk landbrugs øgede forurening med PFAS:*
<https://ing.dk/artikel/sproejter-ekstra-meget-med-pfas-pesticider-landbruget-kan-aabenbart-goere-hvad-som-helst>

PFAS, er potentielt det største miljøproblem, sagde Heunicke på DR1 d.24/1 -23, før værten på aftenshowet komplimenterede ham for den ihærdighed, hvormed han er trådt ind på øretævernes holdeplads!¹

¹ Skærmbillede fra udsendelse:

https://www.dr.dk/drtv/se/aftenshowet_-_markus-grigo-voksede-op-med-voldelig-far_364501

Heunicke og miljøministeriet agerer i flere sammenhænge ulovligt for at imødekomme snævre økonomiske interesser: [Cheminova pumper miljøfarlige stoffer ud i et hav, der allerede er forurenet: Miljøministeriet har i årevis undladt at gribe ind | Indland | DR](#)

Han og regeringen tillader dansk landbrugs fortsatte udpumpning af tusindvis af ton PFAS hvert år. Hykleriet kender ingen grænser, når det handler om at imødekomme snævre økonomiske interesser på bekostning af folkesundheden, naturen og vore efterkommere, eller det, at fertiliteten falder på grund af fremmed kemi i miljøet. Heunicke er bare glad for sit arbejde.

Det er dog ikke lige nyt for alle, at disse stoffer er et problem². Der har været forsket i det, og der forskes mere nu end før, selv om der også findes modvilje mod det at få opklaret omfang og alvoren i problemstillingen.

Problemstillingen er blevet fortrængt fra medie billedet siden eller også er den forsøgt talt ned med pladderoptimistiske fortællinger fra fx Korsør, hvor det hedder sig, at kolesterolsænkende medicin kan fjerne kemikalierne fra kroppen, eller om forsøg, der skulle sandsynliggøre det realistiske i at "rense jorden" for kemikalierne. Eksemplerne er helt ude af kontakt med noget, der bare ligner løsninger på det generelle problem. Dels, så er medicinering af den brede befolkning helt ude af proportion ligesom rensning af jorden for kemikalierne kun giver mening de steder, hvor koncentrationen er allerhøjest. Det egentlige problem er, at stofferne er overalt!

Grunden til, at problemstillingen tales væk eller fortrænges, er, at den er for stor. Og så er der lige det, at klimakrisen banker på som aldrig før på globalt plan sammen med biodiversitetskrisen, forurening af vandmiljø (dødt indre farvand omkring Danmark og ødelagte grundvandsressourcer), m.m.

De svært nedbrydelige PFAS-stoffers umiddelbare giftighed er måske ikke på højde med den, som så mange andre former for gift har, men de akkumulerede langtidseffekter er i samspil med andre stoffer, og det hele mangler at blive beskrevet, fordi problematikken er så stor og kompliceret, takket være stoffernes udbredelse og store anvendelse, og fordi problematikken som andre miljøproblemer rammer ind i kommercielle interesser af den slags, der styrer i toppen af det moderne samfund³.

² *Phillipe Grandjean, professor i miljømedicin, Syddansk Universitet har fx været opmærksom på problemet siden 2008, og nu i en sådan grad, at Havard ikke længere vil lægge navn til hans forskning.* <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-01-26-pfas-ekspert-faerdi-g-efter-udtalelser>

³ Den voksende fertilitetskrisen på globalt plan, hvor mandens sædkvalitet er blevet mere end halveret over det sidste halve århundrede, kan sandsynligvis forklares delvist med henvisning til PFAS: [Mixtures of per- and polyfluoroalkyl substances \(PFAS\) alter sperm methylation and long-term reprogramming of offspring liver and fat transcriptome - ScienceDirect](#)

Hvordan skal man forholde sig?

(Handler det om selvforståelse)

Tilgangen til problemerne er altid en del af problemerne, dvs. den måde, de tematiseres på, er i sig selv en del af udfordringen. Og sagen er da også, at PFAS-problemet kommer som et oven i kulminationen på en generel udvikling, der presser på for at blive defineret som noget stort og centralt for den sociale selvforståelse.

Miljøproblemerne afslører, at de succeskriterier - der forfølges i det moderne samfund økonomisk, politisk, individuelt og socialt - virker befordrende for en udvikling, der tenderer mod at gå over i sin egen modsætning: Det moderne samfunds livsbetingelser undermineres som følge af selv samme samfunds jagt på succes! Det afslører miljøproblemerne samlet set og for nogles vedkommende alene.

Selve begrebet "succes" på individuelt og socialt plan afslører sig dermed som paradoksalt, selvmodsigende, og det udfordrer den sociale og individuelle selvforståelse overalt i det moderne samfund. Det skyldes, at individet og samfundet i sin helhed er integreret i et og samme økonomiske kredsløb.

Det er selve "udviklingen", der er problemet. PFAS, klima, overbefolkning, biodiversitet, fertilitetsproblemer, zoonoser og potentielle pandemier, mangel på livsbetingelser grundet menneskelig "succes" handler alt sammen om, at "udviklingen" afslører sig som sin egen modsætning. Og det er den bestemte en af slagsen, som forfølges, som italesættes, og dyrkes som selve udviklingen, der er problemet.

Derfor er det en bombe under selvforståelsen, den vækst-, produktions- og nytteoptimerende rationalitet, der styrer magtelitens italesatte mening med alt og det modsatte og som mere eller mindre ureflekteret accepteres som sådan i alle samfundets led.

Når miljøministeren udråber PFAS-krisen som det største miljøproblem, fx over for klimakrisen, biodiversitetskrisen og andre miljøproblemer, så udfolder det sig som et forsøg på at operationalisere og beherske tilgangen til det område, der netop har med samfundets selvnegerende udvikling at gøre, nemlig miljøproblemerne. Og når han helst ikke taler om problemet mere, så er det fordi, det ikke rigtigt lader sig gøre at operationalisere hverken den offentlige opmærksomhed omkring problemet eller løse det!

Den bredt anlagte italesættelse af problematikken, som den udfolder sig oppefra og ned via statsmedier og andre "demokratistøttede" envejs [massekommunikationsmedier](#) er bl.a. styret af intentioner om;

- at operationalisere viden om konkrete miljøproblemer,
- at samle opmærksomheden og adfærden i befolkningen om troen på udviklingen,
- at fjerne opmærksomheden fra de store generelle problemer, ved at udråbe de små som de største og samtidigt gøre dem mindre end farlige!

Når det hævdes, at det ene miljøproblem er større end de andre, for at skabe et billede på en overordnet og generelt forpligtende rationel og operationaliseret tilgang til problematikken, så svarer det til at sammenligne højden på et tordenskrald med højden på Rundetårn på Købmagergade i København! Der er en række miljøproblemer nu, der alle virker lige alvorlige, påtrængende, underminerende i forhold til fortællingen om "udviklingen"!

PFAS-problematikken blev udråbt som det største miljøproblem. Men alligevel har miljøstyrelsen, som man ved fra nichemedier som Gylle.dk, ing.dk og Økonu.dk systematisk undgået at orientere sig om fx landbrugets brug af sprøjtegift som forklaring på dens udbredelse, selv om man i jan. 2021 kunne konstatere, at der var PFAS i 86% af de prøver, som man havde taget af overfladevand fra hele landet. Selv det største problem er blevet gjort lille! Miljøstyrelsen tillader også, at landbruget fortsat pumper tusindvis af PFAS ud over landbrugsjorden hvert år, faktisk mere end tidligere.

Det er klart, at der findes både bevidste og ubevidste intentioner i retning af at forhindre en mere fundamental udbredelse af forståelsen for den udfordring, som hele kakofonien af miljøproblemer (kumulativt og i overensstemmelse med rene kaosteorier eller teorier om mere begribelige dynamisk selvforstærkende eller selvnegerende feedbackmekanismer) stiller det moderne samfund over for!

Det handler om, at den formålmæssighed - der præger økonomisk, politisk, juridisk tænkning i alle erhverv og organisationer, eller selvforståelsen socialt og individuelt slet og ret - er anfægtet af sig selv, dvs. af det, at menneskets succes som art med sejrende livsstil tenderer mod at smadre sine livsbetingelser i og med sin generelle og individuelle succes som repræsentant for art med sejrende livsstil!

Det rammer ind i selve den sociale selvforståelse, spørgsmålet om meningen med det hele, alle de "ædle" formål, som vi forfølger i det daglige ved at gå på arbejde og bidrage til BNP'et.

Det er her, det bliver ubehageligt for alvor.

Det overordnede mål for udviklingen, BNP'et

Det nærmeste, som det moderne samfund kommer et udtryk for sin subjektivistiske tro på en objektiv målestok for udviklingen, er det hellige BNP! For at redde billedet på dette mål for udviklingen, arbejdes der nu på at regne miljøproblemerne med ind i tallet.

Man har nok gennem mange år været klar over, at der med målet for den nationale pengeøkonomiske omsætning var tale om en ekstremt urealistisk kvantitativ angivelse af værdi, dvs. et kvantitativt mål af tvivlsom værdi. Men fordi samfundet har brug for noget at tro på, har man holdt fast i denne målestok! Uden et mål for udviklingen så bryder det vækst- og nytteoptimerende [rationelt økonomiske menneske](#) sammen! Uden formål og mål for udviklingen er det umuligt at orientere sig rationelt! Når man ikke ved, hvad det nytter, det man gør, aner man jo ikke, hvad man skal gribe i og gøre! Det kan man ikke have.

Det grønne regnskab

Det overordnede mål for udviklingen er korrigeret med det grønne regnskab. Men holder det, er målet for udviklingen reddet?

For at skabe et mere overbevisende billede på udviklingen har man nu besluttet sig for at indregne den pris, som den økonomiske omsætning har for naturen og miljøet. Vi skal ifølge det grønne regnskab bare trække lidt fra det hellige BNP, sølle 10 %, så vi har stadig et tal, som markerer meningen med det hele!

Ved at spørge folk, hvor meget de vil betale for lidt fuglesang og smuk udsigt, er man kommet frem til, at troens genstand, dvs. BNP'et skal have fraskrevet ca. 10 % af det, som man ellers kommer frem til i overensstemmelse med de traditionelle regnemetoder. Det nye grønne BNP er således 250 milliarder mindre end sin forgænger, der står for den traditionelt kulsorte og miljøfjendtlige udgave af BNP'et⁴.

Miljøøkonomerne mener, de har reddet BNP'et som mål for udviklingen på den måde. Prisen falder som noget, der kan beherskes, operationaliseres rationelt.

Det skaber sammenhold og retning, på samme måde som når det ene tordenskræld efter det andet viser sig som meget højere end det skæve tårn i Pisa, altså udviklingen som sit eget største problem.

PFAS-problematikken tilhører på eksemplarisk vis en helt anden virkelighed end økonomernes, og den er blot kommet til som kulmination på den meget generelle udvikling, altså alt det økonomerne ikke fatter for fem potter af.

Miljøministeren vil tilsyneladende give det førstepladsen i en prioriteret liste over de miljømæssige udfordringer, mennesket har givet sig selv som konsekvens af den udvikling, det hele drejer sig om. Men miljøproblemerne griber over i hinanden på måder, der så langt fra lader sig rationalisere ud fra isolerede ministerielle perspektiver.

De desinger, som medierne italesætter den prioriterede liste over miljøproblemer efter, har sin egen indre logik. Problemerne og den sociale udfordring, som miljøproblematikken omhandler, er af en helt anden verden.

Småt og stor, mennesker og natur

Kakofonien af miljøproblemer melder sig over for de begrænsninger, der er i den smalle rem af opmærksomhed, der står til rådighed for offentligheden. Det er sandt, at der er grænser for, hvor meget vi kan kapere kognitivt! Der er snævre grænser for, hvor mange problemer samfundet kan forholde sig til og bearbejde på hensigtsmæssig vis.

Det kan også bruges, operationaliseres. Nogle argumenterer for, at det er vigtigt at passe på sit mentale helbred, og lade være med at overbebyrde sig selv og hinanden med bekymringer, hvis disse i sig selv er et problem. Landbrugets talsmænd argumenterer for, at det er farligere at bekymre sig om landbrugets miljøproblemer og gifforbrug, end den trussel som gift og miljøødelæggelse udgør for forbrugeren! Det passer igen ind i de liberale bønders selvforståelse, som går på, at hvad der er godt for den ene på markedets betingelser, det er i sidste ende det bedste for alle andre og udviklingen.

Viden og videnskab

Videnskabelig viden er detaljefokuseret. Det gælder især for de videnskaber, der centrerer sig om såkaldte "hårde facts". Naturvidenskaberne sigter til det, der kan måles og vejes. Metoder og teorier definerer her, hvordan videnskaben kan kvalificere sine målinger som udtryk for virkeligheden, så de kan indgå i

videnskabens videnskabeligt sande beskrivelser af virkeligheden. Sådanne facts kan være svære at formidle i almenlydig og alment tilgængelig form!

Åndsvidenskaberne eller samfundsvidenskaberne omhandler derimod og især den måde, som samfundet beskriver sig selv og alt andet på. Disse videnskaber kan lige som naturvidenskaberne gå systematisk til værks, men da selve genstanden for beskrivelse handler om selvforståelse og forståelse for det uden for en selv eller uden for samfundet, naturen fx, så er der masser af muligheder for at komme i konflikt med forudsætningerne for at kunne sige noget, uanset at man i udgangspunkt kun sigtede på at beskrive dem!

Åndsvidenskaberne omhandler den måde, som miljøministeren og DRs medarbejdere tematiserer et problem på, og det er noget helt andet, end naturvidenskabernes hårde facts, fx de resultater som regionerne kommer frem til, hvis de engang får afsluttet arbejdet med at lave målinger og opgørelser over de 16000 grunde i Danmark, der foreløbigt er mistænkt for at være forurenede med PFAS, ud over selvfølgelig alt andet!

Landbrugets linedans

Når man går ind og ser på tilgangen til problemet i dansk landbrug, dvs. landbrugets betydning her og dets selvforståelse i forhold til netop PFAS-problemet, afslører der sig noget, som kan overføres til hele samfundet.

Det handler om særinteresser, som de knytter sig til økonomi, social position og identitet.

Helt konkret, så ved vi, at der er blevet og bliver tilført PFAS til landbrugsjorden via sprøjtegifte og slam fra landets rensningsanlæg. Men man ved også, og det er interessant, at man kunne have vidst meget mere, hvis man havde villet! Og at det ikke er økonomisk for bønderne, at man generelt ved for meget!

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/klimaminister-vi-skal-have-en-klimapolitik-som-80-procent-af-danskerne-kan-se-sig-i>

Det helt store regnskab

Miljøstyrelsen, public service medier, ministerier, erhvervsinteresser står sammen om at forhindre indskrænkninger i forhold til de økonomiske særinteressers selvudfoldelse, uanset hvor

dysfunktionelt det udfolder sig, og man vil for alt i verden hindre udbredelsen af tvivl omkring troen på BNP'et som udtryk for UDVIKLINGEN! (Det helt store regnskab er stadig overladt til folkekirkens medarbejdere)

Men de mange detaljer larmer. Den overordnede fortælling krakelerer. PFAS ramler ind i problematikken omkring mandens sædkvalitet, det faktum at den på globalt plan er halveret over de sidste 50 år og at menneskets generelle forplantningsevne kan blive kritisk allerede efter det næste årti.⁵ Det har gigantiske konsekvenser!

Miljøministeren keder sig ikke, for der er nok af forudsigelige problemer at tage sig af. Man skal ikke tænke for meget over det. Det er nemlig ikke godt for udviklingen, BNP'et, eksporten af svin, arbejdsudbuddet, kemiproducenternes økonomi, SVM, oprustningen, osv. I stedet så glæder Danmark sig med miljøministeren over det mod, han har, når han træder ind på øretævernes holdeplads.

5

<https://elpais.com/ciencia/2022-11-15/la-calidad-del-esperma-de-los-humanos-ha-bajado-a-la-mitad-en-el-ultimo-medio-siglo.html>